

TANTÁRGYI TEMATIKA

<p>Tantárgy neve: Műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet I.</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN202, BTMMN203 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Gyapay László egyetemi docens</p>	
<p>Tantárgyi egység: Műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet I.: Felvilágosodás</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN202 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óraszámhoz mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMMN202: kollokvium, BTMMN203: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</p>
<p>Kreditpont: BTMMN202: 2, BTMMN203: 3</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva):</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgatókat megismertesse a klasszikus magyar irodalom legfontosabb eszmetörténeti kérdéseivel, reprezentáns poétikai és retorikai nézeteivel, a korszak vizsgálatához szükséges alapfogalmakkal. A tantárgy első szemesztere áttekinti a felvilágosodás kori irodalomfogalmak rendszerét, tudatosítja a nemzet fogalmának poliszémiáját, tárgyalja a nemzet „csinosításának”, „pallérozásának” (versengő) koncepcióit, vizsgálja az irodalomnak tulajdonított (közösségi) funkciók alakulástörténetét, a „tudós hazafiak”, a literátorok önreprezentációs törekvéseit és a meghatározó kánonalakítási műveleteket.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 12–15 heti bontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nemzetfogalmak 2. Politikai beszédmodok 3. Irodalomfogalmak 4. Tudomány és popularitás 5. A nyilvánosság formái, sajtóviszonyok 6. Kulturális modernizációs programok I. (Bessenyei György) 7. Kulturális modernizációs programok II. (Kármán József) 8. Literatúra, hírnév, szakralitás 9. Csokonai Vitéz Mihály, <i>A méla Tempefői</i> 10. A költészet helye a művészetek modern rendszerében 11. Költészet és etika (Kazinczy Ferenc, <i>A két természet</i>) 12. Kánonalakítási törekvések I. (Kazinczy) 13. Kánonalakítási törekvések II. (Berzsenyi) 	

Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

Félév közben nincs számonkérés.

Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): KSZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ivre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

- Benedict R. O’G. ANDERSON, *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, London, Verso, 1991, 1–48.
- BÉCSY Ágnes, *Berzsenyi Dániel*, Bp., Korona Kiadó, 2001 (Klasszikusaink).
- BÍRÓ Ferenc, *A magyar felvilágosodás korának irodalma*, Bp., Balassi, 1998³.
- DEBRECZENI Attila, „*Tudós hazafiság*” (*Egy beszédmód a XVIII. század végének magyar irodalmában*), It, 2001/4.
- Debreczeni Attila, *Csokonai, az újrakezdések költője (A felvilágosult szemléletmód fordula életműben)*, Debrecen, Csokonai Kiadó, 1993 (Csokonai Könyvtár, 1).
- HÁSZ-FEHÉR Katalin, *Elkülönülő és közösségi irodalmi programok a 19. század első felében*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó Debreceni Egyetem, 2000 (Csokonai Könyvtár, 21).
- SZILÁGYI Márton, *Kármán József és Pajor Gáspár Urániája*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó Debreceni Egyetem, 1998 (Csokonai Könyvtár, 16).

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

- Paul Oskar KRISTELLER, *The Modern System of the Arts: A Study in the History of Aesthetics = Renaissance Thought and the Arts: Collected Essays*, Princeton, University Press Princeton (N. J.), 1990, 163–227.
- *Rendszerek: A kezdetektől a romantikáig*, írta és összeáll. TARNAI Andor, CSETRI Lajos, Bp., Szépirodalmi Könyvkiadó, 1981 (A Magyar Kritika Évszázadai, 1),
- *A magyar sajtó története I: 1705–1848*, szerk. KÓKAY György, Bp., Akadémiai Kiadó, 1979.
- TAKÁTS József, *Politikai beszédmódok a magyar 19. század elején (A keret)*, ItK, 1998/5–6, 668–686.
- SZILI József, *Az irodalomfogalmak rendszere*, Bp., Akadémiai, 1993.